Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

Lausunto
16.10.2020

Ruokaosasto/maatalousyksikkö/Pekka Pihamaa

*Valtiovarainvaliokunnan **maatalousjaosto***

Eduskunta

Viite **Asiantuntijakuuleminen perjantaina 16.10.2020 kello 8.00**

Asia **HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021**

Teema **Maatalous momenteittain, ml. tilannekatsaus Makerasta ja mahdolliset suunnitelmat muutoksista, sekä lisäksi maatalouden kannattavuus, maataloustulo ja kannattavuuden parantaminen**

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO

Maatalouden kannattavuus, maataloustulo ja kannattavuuden parantaminen

Maatalous on selviytynyt Covid-19 pandemiasta toistaiseksi kohtuullisen hyvin. Toki lähtötasoltaan maataloudessa kannattavuus on ollut vaatimattomalla tasolla. Maatalouden harjoittaminen on vaikeutunut etupäässä suoramyyntiä harjoittavilla tiloilla markkinoiden muuttuessa pandemian vuoksi. Tuottajahintojen kehitys on ollut erittäin maltillista, eikä muutokset ole esimerkiksi viime vuoteen verrattuna merkittäviä. Sianlihan hintaa on nostanut mm. hyvä vientikysyntä, mutta suuri kuva maatalouden kannattavuudessa on säilynyt melko ennallaan. Pandemian vaikutukset kannattavuuteen ovatkin enemmän panosten hintakehityksestä johtuvia. Panoshinnoissa tapahtunut muutos voi vaikuttaa kannattavuuteen myönteisestikin (Kuvio 1). Toisaalta erityisesti kasvukauden 2020 hankaluudet heikentävät kasvinviljelytilojen näkymiä. Täsmällisemmin kannattavuuden kehitystä ja maataloustuloa kuvataan LUKE:n lausunnossa.

Vuodelle 2021 maatalouden kannattavuuden kannalta keskeistä on panos- ja tuotoshintojen muutoksen lisäksi maataloustukijärjestelmän rahoituksen turvaaminen siten, että tukijärjestelmät säilyvät mahdollisimman pitkälle ennallaan tulevan kahden vuoden siirtymäkautena. EU:n monivuotisen rahoituskehyksen rahoitusratkaisu vaikuttaa myönteisesti vuodelle 2021, mikä osaltaan takaa maatalouden julkisen kokonaisrahoituksen pysymisen kokonaisuudessaan melko ennallaan. Tulevaan maatalouden kannattavuuskehitykseen voi vaikuttaa negatiivisesti, jos pitkään jatkuessaan yleinen vaikea taloustilanne alkaa heijastua myös maatalouteen tuottajahintojen laskun kautta.

Tukijärjestelmien ohella maatalouden kannattavuutta pyritään parantamaan useilla muillakin keinoilla. Maataloustuotannon tuottavuuden kehittämiseen tähtäävät keinot esimerkiksi peltorakenteen kehittämisohjelman muodossa kehittävät pitkällä aikavälillä maataloustuotantoa ja pyrkien lisäämään maataloudesta saatavia tuloja. Yhteisen ruokapöydän eli vuorineuvos Karhisen vetämässä työryhmässä käsitellään koko sektorin kil-

pailukyvyn parantamista. Kysyntävetoisen tuotantoketjun kehittämiseksi myös kotieläintuotannon toimintaympäristöä pyritään kehittämään ja tästä hyvinä esimerkkeinä ovat porsitushäkkityöryhmän raportti sekä eläintautirahaston valmistelu.

Maatalouden edellytysten parantamiseksi riskienhallinnan kehittäminen etenee ja toisaalta aktiiviviljelyyn entistä voimakkaampi panostaminen tulee näkymään tulevan yhteisen maatalouspolitiikan valmistelussa.

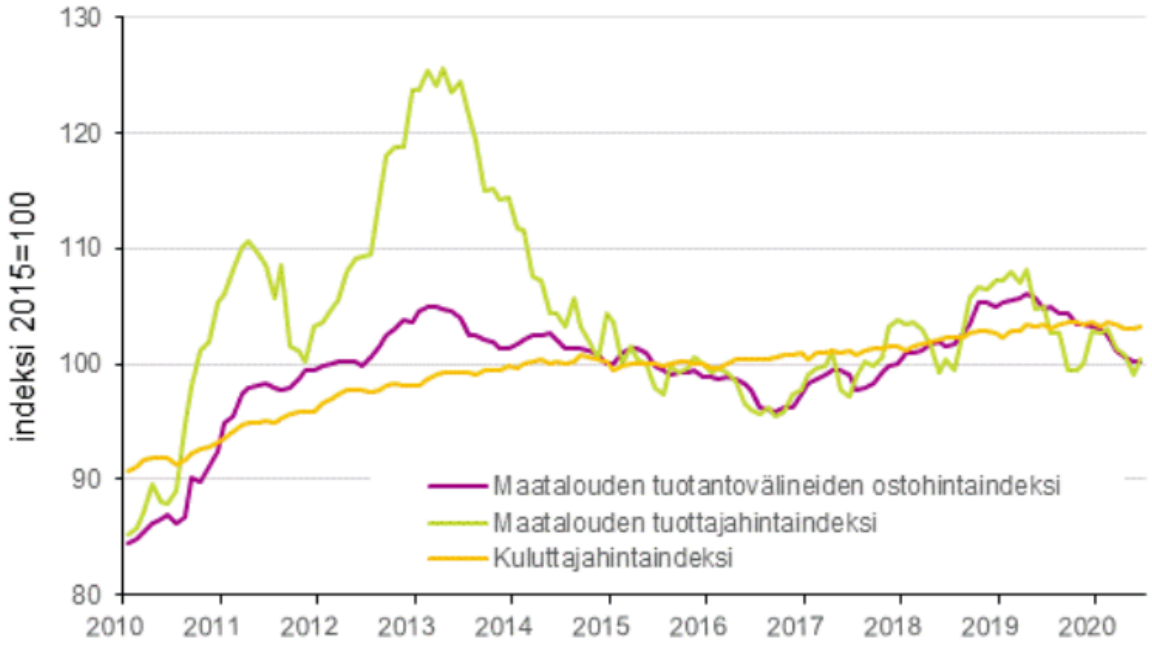

Kuvio 1. Maatalouden tuottaja- ja panoshintojen kehitys 2010–2020 (2015 = 100). Lähde: Tilastokeskus.

.